

Abel Matutes reprèn el control d'Eivissa

Qui va ser primer ministre d'Afers Estrangers amb José María Aznar torna a agafar la direcció empresarial i política de les Pitiüses. Tot i que mai no va deixar d'estar en primer pla, aquest magnat d'Eivissa ha eixamplat encara més la seva fortuna durant els anys dels conservadors a la Moncloa. Pocs negocis queden fora del seu abast a les Illes, i fins i tot ha ascendit la seva filla dins del PP



El nom de Matutes ha patit els darrers anys una certa desmitificació a les Pitiüses, entre altres coses perquè l'entramat empresarial illenc és més diversificat que fa trenta anys, quan Don Abel, com se'l coneixia, era percebut com un autèntic cacic. La seva presència a les empreses principals, als mitjans de comunicació locals i a les institucions era permanent. Res no es movia sense el seu consentiment i tota l'illa estava al seus peus. Progressivament es va forjar una llegenda que, a pesar d'haver-se diluït ara lleugerament, continua tenint una base sustentada en el gran protagonisme de Matutes en els sectors clau de l'illa on va néixer. De totes maneres, hi ha qui afirma que el pes actual de l'exministre a Eivissa és el mateix o fins i tot major però més dissimulat.

Què controla actualment Matutes a Eivissa? Per començar, la principal cadena hotelera de l'illa, Doliga, que explota els hotels Fiesta, la principal de les Pitiüses, és a les seves mans. Amb uns 10.000 llits, dels 90.000 que hi ha a tota l'illa, significa sens dubte un elevat percentatge de l'oferta hotelera eivissenca. El segon grup hotelier illenc quant a l'oferta de llits és Maturisa, de la cadena Sirenis, amb 5.500 llits, la qual també pertany a la família Matutes, tot i que es tracta d'una branca diferent. Fiesta té, a més, alguns milenars més de places a la República Dominicana i a altres països del món, tot i que encara és una xifra reduïda. El grup Fiesta Hotels ja era l'any 1997 el quart més important de tot Espanya, només superat per Sol-Melià, Riu y Husa.

Però el seu control del sector turístic va molt més enllà. Fa encara poc temps va aconseguir fer-se amb el 44 per cent de la naviliera Baleària, sorgida com a fusió de les empreses de vaixells de Matutes i de Flebasa, que abans competien per aquesta línia d'unió entre Eivissa i Formentera tan rendible. D'aquesta manera, tots els formenters que han d'anar a Eivissa han de pagar "peatge" a Matutes, igual que els milers de turistes que es desplacen tots els estius d'un vorera a l'altra de l'estret des Freus.

De fet, la seva activitat naviliera ve de lluny, perquè els seus avantpassats ja



forjaren gran part de la seva fortuna en aquest sector. I ara, Abel Matutes Juan segueix la mateixa estela, com ho demostrà també la seva sonada entrada a Trasmediterranea. El juliol de 2003, la Societat Estatal de Participacions Industrials (SEPI) va adjudicar la naviliera es-

**Hi ha qui afirma
que el pes actual
de l'exministre
a Eivissa és fins
i tot major que fa
uns anys, però
més dissimulat**

panyola a un consorci encapçalat per la constructora Acciona (55% del capital) i del qual també formaven part la Caixa d'Estalvis del Mediterrani (CAM) i el Grup d'Empreses Matutes, amb un 12 per cent. Però pocs mesos després, atès el conflicte que representava la seva compra del 44% de Baleària i la seva participació a la Trasmediterranea, l'empresari va abandonar el consell d'administració d'aquesta última, després d'intentar, sense èxit, vendre la seva participació. La SEPI va desautoritzar aquesta venda perquè, segons va afirmar en el seu moment, "no s'ajustava a l'estipulat en el contracte de compravenda", que només permetia aquestes operacions "en circumstàncies excepcionals".

No obstant això, la mateixa SEPI va permetre a Matutes una venda parcial de la seva participació, sempre, això sí, que



Amb José María Aznar, l'home que el va dur fins al Govern espanyol amb la missió de fer-se càrrec de la cartera d'Afers Exteriors. La trajectòria política d'Abel Matutes havia arrencat força anys abans. De fet, el 1970, amb només 30 anys, era nomenat alcalde d'Eivissa.

ja té el 61 per cent de la naviliera espanyola.

Controlant tota la cadena. Tornant a Eivissa, la influència del polític empresari s'estén també a un àmbit tan conegut a l'exterior com el de les discoteques. Dues de les sales més importants (Privilege –l'antic Ku– i Space) tenen participació de l'exministre. Entre ambdues reuneixen tots els estius milers de turistes i són de les empreses més rendibles d'Eivissa. El cas de Space és un exemple paradigmàtic del poder concentrat en un sol empresari. L'establiment és al final de la platja d'en Bossa, a només 7 quilòmetres de la ciutat d'Eivissa. La discoteca és seva, com també els hotels que hi ha al costat. Sense moure's de l'indret, els hivernacles i cultius que hi ha a la zona pertanyen també a Matutes, i fins i tot l'aigua que beuen els habitatges particulars i nuclis urbans de la zona també és propietat de Matutes, ja que la ven als usuaris a través de Aguas de Formentera, una empresa privada de l'entremat empresarial de Matutes que subministra cabal a milers d'habitants d'Eivissa. En alguna ocasió, els usuaris s'han queixat dels elevats preus de l'aigua de Matutes, però l'Ajuntament de Sant Josep (PP), municipi on es troba la xarxa, no pensa intervenir per regular el servei sota els mateixos paràmetres que una xarxa pública.

Encara a platja d'en Bossa, les hamiques on els turistes prenen el sol, el parc aquàtic on es diverteixen, les botigues de records on compren els regals i altres comerços també són, en gran part, del mateix empresari. En realitat, Matutes volia estendre el seu imperi turístic fins al veí Parc Natural de ses Salines, on tenia projectades el 1991, juntament amb l'expresident balear Gabriel Canellas, diversos complexos urbanístics. La lluita dels eivissencs contra aquests projectes (que daten en realitat de 1977) va evitar-ne la construcció, a pesar del suport que el PP pitius i balear ha donat sempre a Matutes i a qualsevol iniciativa que porti a terme en la seva activitat d'empresari.

Suministros Ibiza forma part també de la cadena. Comandada per un dels seus homes de màxima confiança, Joan Lladó, aquesta societat s'encarrega de co-

mercialitzar materials de construcció a les urbanitzadores de l'exministre, amb la qual cosa el cicle queda tancat. El mateix grup d'empreses controla els vaixells que porten els materials a Eivissa, l'empresa que els distribueix, les urbanitzadores que construeixen els hotels, l'aigua que reben aquests establiments, les discoteques on van a ballar i, fins i tot, alguns productes alimenticis que se serveixen als clients, a través, per exemple, d'Explotaciones Agrarias Pitiusas o Zumos Naturales. Però no només això, cal parlar també de Cultivos Piscícolas Marinos, una piscifactoria que Matutes té a la província de Cadis dedicada al cultiu de la daurada. L'única vaqueria de l'illa d'eivissa també està a les seves mans.

La llista d'empreses on apareix Matutes és interminable i cada dia n'apareixen de noves. El Golf Son Termes de Mallorca és una filial de l'Agrupación Hotelera Doliga, i Fiesta Bavaro Hotels explota les indústries turístiques que té a Santo Domingo, on, juntament amb la dominicana, la bandera d'Eivissa oneja a l'entrada. L'any passat, el grup Fomento de Construcciones y Contratas (FCC) va incorporar Matutes al consell d'administració de la seva filial FCC Construcción.

Per contra, l'eivissenc s'ha desfet de l'antiga Banca Abel Matutes, el banc d'Eivissa per excel·lència on tenien els estalvis gran part de la població rural i urbana de l'illa. Els eivissencs coneixen el banc amb el senzill i eloqüent nom de "Ca n'Abel"; de fet, cada poble de l'illa, per petit que fos, disposava d'una oficina. A partir de 1990 l'entitat italiana Banco San Paolo va començar a com-

mantengués almenys un 5 per cent del capital i continuàs com a soci industrial de Tramediterranea.

Així, la venda d'Abel Matutes d'un 6 per cent va reduir a la meitat les seves accions inicials, mentre que Acciona, compradora del paquet de l'exministre,

Dues de les més importants discoteques d'Eivissa són seves: Privilege i Space

FCC l'ha incorporat al consell d'administració de la seva filial de construcció



Matutes i Eduardo Serra, que va ser el primer ministre de Defensa amb el Partit Popular, durant unes jornades econòmiques organitzades pel diari *International Herald Tribune* a Madrid, el 1996.

prar "Ca n' Abel", i set anys després va anar a parar a la Caixa d'Estalvis del Mediterrani per uns 84 milions d'euros. Les 120 sucursals de l'antiga Banca Abel Matutes a tot Espanya són ara de la CAM.

Aparença de "nou ric" rural. Malgrat aquesta llarga llista de propietats i empreses, aquesta és només una part de l'imperi que dirigeix un home que ha estat referència constant a la història pitiüsa des que l'any 1970, amb només vint-i-vuit anys, va ser alcalde de la ciutat d'Eivissa. Ara bé, com és Abel Matutes en el camp personal? L'exministre respon exactament al caràcter eivissenc, ja

**Corre l'anècdota
que en la seva
època de ministre
va ser sorprès
a un supermercat
comprant camises
a 3 euros**

que malgrat la seva enorme fortuna personal mostra una aparença absolutament austera, mesclada amb tics d'ostentació propis d'un "nou ric". Corre l'anècdota que, mentre era ministre d'Aznar, va ser sorprès a un supermercat de Madrid comprant camises a 3 euros. El dia que va anar a votar per convertir-se en el primer dirigent estatal del PP que guanyava unes eleccions (les europees) al PSOE després de catorze anys, el 1994, es va presentar amb una sabata foradada al dit gran del peu. Això sí: va arribar al col·legi electoral a bord d'un flamant Rolls Royce blanc, com el de Camilo José Cela en el seu segon viatge per l'Alcarria.

Aquest tarannà, mescla de poder econòmic i proximitat al poble, és el que li va merèixer l'admiració del poble eivissenc en les primeres eleccions democràtiques, quan va sortir elegit senador. *Diario de Ibiza* (aleshores un titella més del cacic) va titular: "Ibiza i Formentera votaren per la verdadera democràcia: Abel Matutes, senador." Avui, aquest mateix diari és tal volta l'únic poder de les Pitiüses que escapa del seu control i ja no publica les àmplies i reiterades entrevistes a doble plana (hi hagués motiu o no) a les quals estava acostumat durant els seus anys.

Matutes recupera el control polític. Darrerament, la influència política de Matutes a la seva illa natal ha tornat. Temporalment allunyat per les seves obligacions a Europa primerament i al capdavant de la diplomàcia espanyola després, ara ja pot tornar a dedicar-se a la política eivissenca. L'esquerra va guanyar, per primera vegada en la història balear, les eleccions locals del 13 de juny de 1999. El Pacte Progressista va aconseguir fer enfadar Matutes, i els seus homes de confiança, amb Joan Lladó al capdavant, van sortir literalment al carrer amb pancartes per protestar contra les moratòries urbanístiques que amenaçaven el seu imperi.

L'oportunitat de recuperar la seva influència i demostrar qui manava realment a Eivissa li va venir amb les passades eleccions locals i autonòmiques de maig de 2003, de les quals evidentment no va desapropiar l'oportunitat. EL TEMPS va titular, premonitòriament, en una portada de juny de 1998: "La tornada d'Abel Matutes a Eivissa quan deixi el Ministeri trasbalsarà la vida política a les Illes." El pronòstic va ser exacte. Matutes va inundar els diaris d'articles criticant el Pacte Progressista, i afirmava, entre d'altres, que "l'esquerra destruirà milers de llocs de feina i tornarem al passat de pobresa". El seu protagonisme en la campanya electoral va ser omnipresent, amb entrevistes a les televisions locals, aparicions estel·lars a quasi tots els mítings, participació directa en el carrer... El Pacte s'ho va prendre mig en broma i l'intentà ridiculitzar, però la resurrecció política de Matutes va donar resultat: el Pacte va perdre les eleccions. El mateix Francesc Antich va admetre

**Quan el Pacte
Progressista
va arribar
al Consell pitiús
Matutes
va inundar els
diaris de critiques**

Stella Matutes: la nissaga continua

Quan es convocàren eleccions locals i autòmiques el 25 de maig de 2003, Abel Matutes es va posar mans a l'obra per no deixar cap detall fora de control i recuperar el poder que sempre havia tengut. La primera passa que va fer va ser intervenir directament en la confecció de la llista del PP al Consell Insular d'Eivissa i Formentera, amb competències plenes en Urbanisme i Turisme, els dos sectors clau que incideixen en els seus negocis. Així va ser com en aquesta candidatura va aparèixer, davant la sorpresa de tots, el nom de Stella Matutes Prats, la filla menor de l'exministre, de trenta anys, sense cap experiència política anterior i de la qual el seu pare va destacar un premi aconseguit en un campionat infantil de tennis com a prova de la seva preparació i capacitat.

Stella Matutes, a qui l'oposició intenta ridiculitzar pel seu perfil *pijo*, ha actuat de moment tal com el Pacte esperava d'ella. "És una titella del seu pare; ha estat col·locada com a consellera només per defensar els interessos de les seves empreses", ha afirmat Pilar Costa, portaveu progressista i expresidenta insular.

De fet, també dins el PP el seu nomenament com a integrant de la candidatura va causar malestar. Les Noves Generacions eivissenques comentaven en privat que dins l'organització juvenil abundaven els militants que, amb més preparació i inquietuds polítiques que la filla de Matutes, i amb molta feina feta en l'organització, en el moment de la tria per a les llistes tots ells van ser obviats per deixar pas, obligat, a Stella.

La seva primera feina ha estat defensar les autovies que el Govern balear projecta fer a Eivissa. A pesar que repeteix incessantment que "donarem suport a totes les peticions dels afectats per reduir l'amplada de les noves carreteres", la realitat és que Stella Matutes s'ha convertit en la cara visible de les autovies. A la manifestació que el passat 18 de juny va treure al carrer 9.000 persones, la majoria de pancartes eren contra la seva persona. Entre moltes altres, "De tal pal, tal Stella" va ser de les més aplaudides.

Cal tenir en compte que, a més, una d'aquestes autovies, la que ha d'unir la ciutat d'Eivissa amb Sant Antoni, a 15 quilòmetres de distància, és la que dóna accés a una de les discoteques d'Abel Matutes: Privilege. La Plataforma Antiautopista sorgida entre els afectats i l'oposició afirma que aquest projecte pretén, en realitat, beneficiar la discoteca. El pressupost és multimilionari: 102 milions d'euros. "El que hauria de fer la discoteca és pagar-se ella mateixa les obres que necessiti, en comptes de fer-ho el poble", afirma Joan Josep Cardona, portaveu de la Plataforma.



Stella Matutes ha aterrat en la política eivissenca gràcies als moviments fets per son pare. A les Noves Generacions hi ha malestar.

Davant de totes aquestes crítiques, la resposta de la més jove de la nissaga és la mateixa: "Cal garantir la seguretat dels conductors, i amb una carretera com la que projecta el Govern hi haurà menys víctimes mortals que ara", al mateix temps que nega que l'obra es faci per afavorir les seves empreses.

La jove consellera de Vies, Obres, Hisenda i Carreteres és qui dóna la cara per aquestes controvertides iniciatives, abans fins i tot que el president, Pere Palau. Però en matèria de pressupostos del Consell, troba sempre l'ajuda inestimable de Palau, perquè la titulació en Administració i Direcció d'Empreses i Màrqueting que va cursar a Brusel·les no l'ha familiaritzat del tot amb els comptes insulars, segons denuncia l'oposició.

Joan Lluís Ferrer

que, en el conjunt de les Balears, "hem perdut les eleccions per 3.000 vots a l'illa d'Eivissa".

De nou a la rereguarda. Un cop recuperat el poder, l'exministre ha tornat a

un segon pla, circumstància afavorida per la pau que respira el seu partit i la manca de conflictes importants.

Però, com sempre, la seva mà continua present en qualsevol polèmica que sorgeixi, com ara l'actual ampliació de car-

reteres. El vigilant de la dreta pitiusa torna a ser al seu lloc, movent els fils que mai no ha deixat de controlar. Pel seu imperi.

Joan Lluís Ferrer